22/01/2022

Ζάκυνθος-Γαϊτάνι: Εορτασμός του Οσίου Ιωσήφ του Κρητός

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ζακύνθου

Με μεγαλοπρέπεια η Ζάκυνθος εόρτασε τη μνήμη του Οσίου Ιωσήφ του Κρητός, το σκήνωμα του οποίου φυλάσσεται στο χωριό Γαϊτάνι.

Ας γνωρίσουμε τον Όσιο Ιωσήφ μέσα από την ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του π. Ιωάννη Ρενεση:

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΣΗΦ Ο ΣΑΜΑΚΟΣ (1440 – 1511)

Ένας ασκητικός και φιλάνθρωπος άγιος της Κρήτης θαυματουργεί με το άφθαρτο σκήνωμά του στη Ζάκυνθο. Ο Όσιος Ιωσήφ ο Σαμάκος, γέννημα θρέμμα της

Κρήτης, δεν ανήκε στους ευρύτερα γνωστούς αγίους του Θεού. Ευτυχώς, βρήκε τη θέση του μέσα στους συναξαριστές και περιλαμβάνεται στο Κρητικό Αγιολόγιο.
Γεννήθηκε λίγο πριν την άλωση της Κωνσταντινούπολης το ±1440 μ.Χ. στο χωριό Κέραμος, στο σημερινό Αζωκέραμος, στην ανατολική εσχατιά της επαρχίας Σητείας.

Η προσωνυμία Σαμάκος πιθανολογείται ότι οφείλεται στην καταγωγή του από την επιφανή οικογένεια Σαμακιδών ή Σαρμακιδών της γύρω περιοχής, όπου υπάρχει έως και σήμερα τοπωνύμιο «το Μετόχι του Σαμακίδη» (πρωτ. Ευάγγελος Παχυγιαννάκης).

Οι γονείς του, ενάρετοι και ευκατάστατοι, ανέθρεψαν το μοναχοπαίδι τους με τα νάματα της Ορθοδόξου Πίστεως, «εν φόβω Κυρίου» – αρχή σοφίας. Έτσι, από βρέφος έμαθε τα ιερά γράμματα και στο Σταυροπήγιο Μοναστήρι της Παναγίας της Ακρωτηριανής (ΤΟΠΛΟΥ) Σητείας, που βρίσκεται κοντά στο χωριό του, σε άνθηση πνευματική (τότε), έτυχε της εκκλησιαστικής και της θύραθεν (κλασικής) παιδείας.

Όταν μεγάλωσε ο Ιωσήφ, με την ευχή του πνευματικού του οι γονείς του τον εμπιστεύτηκαν στη φροντίδα ενός σεβάσμιου γέροντα, ιερομόναχο ενός μονυδρίου, του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Μετόχι της Μονής ΤΟΠΛΟΥ Σητείας, στο βορειοδυτικό άκρο του Μεγάλου Κάστρου δίπλα στον όρμο του Δερματά, εκεί που σήμερα είναι ο Ναός της Αγίας Τριάδος, στην περιοχή του Μποδοσακείου Δημοτικού Σχολείου.

Κοντά στον γέροντα με την Αγίω Πνεύματι υπακοή, το καλογεροπαίδι της Μονής μελέτησε τα συγγράμματα των πατέρων και «ηύξανε και εκραταιούτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας».
Όταν, σε ηλικία πνευματικής ωριμότητας, οι ευσεβείς γονείς του απεδήμησαν προς Κύριον, μοίρασε όλη την πατρική κληρονομιά στους φτωχούς και φόρεσε το ιερό τριβώνιο του μοναχού και «θεϊκώ έρωτι πτερούμενος» δεν έχει προβλήματα, καταφρονεί όλες τις υλικές απολαύσεις και πασκίζει «αγρυπνία και στάσει και νηστεία καταδαμάσαι το σώμα» – «ηλίω φλεγόμενος και τω ψύχει πηγνύμενος», ενστερνιζόμενος τον λόγο του Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος: «Μοναχός εστίν βία φύσεως διηνεκής και φυλακή αισθήσεων ανελλιπής».

Ο Ιωσήφ ξεχώριζε μέσα στην αδελφότητα: «έτι νέος ων διέπρεπεν ως παιδαριογέροντα παρά των μοναχών ονομάζεσθαι»- (παιδαριογέρων: παιδί με φρόνηση γέρου) κατά τον εκκλησιαστικό συγγραφέα Σωζόμενο (5ος αι. μ.Χ.).

Γι’ αυτό και πολύ σύντομα, με την προτροπή του Γέροντά του και με συστατική

επιστολή προς τον αρχιερέα του τόπου έλαβε το χάρισμα της Ιεροσύνης, φόρεσε το άγιο επιτραχήλιο και καταστάθηκε των αγίων λειτουργός. Τίμησε το σχήμα του με αγάπη και αυταπάρνηση, παρηγορώντας, στηρίζοντας, νουθετώντας, διδάσκοντας, ελέγχοντας, κατά περίπτωση, σε μια εποχή αγωνίας από την επικείμενη επιδρομή των Τούρκων. Κι όσα φιλότιμα (τα σήμερα τυχερά) του έδιδαν οι πιστοί, αυτός τα μοίραζε στους φτωχούς, απόλυτα πιστός στη μοναχική απαίτηση της τέλειας ακτημοσύνης.

Όταν ο φιλόστοργος γέροντάς του εγκατέλειψε τον παρόντα βίο, άφησε ως εντολή στον Ιωσήφ να μοιράσει την περιουσία του, στο Άγιον Όρος, στο Θεοβάδιστο όρος Σινά και το υπόλοιπο για συντήρησή του και φιλανθρωπία. Συντετριμμένος, άρχισε να εκτελεί κατά γράμμα την παραγγελία. Επισκέφτηκε τους Αγίους Τόπους, Άθω και Σινά, ως προσκυνητής και εκτελεστής της επιθυμίας του γέροντά του.

Ως Ηγούμενος της Μονής του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, έζησε βίο λιτό, ενάρετο και αγιασμένο. Ελεούσε τους πτωχούς, βοηθούσε τους αδύνατους, επισκεπτόταν αρρώστους και φυλακισμένους. Απόκτησε φήμη αγαθή, η οποία ξεπέρασε τα τοπικά όρια και έφτασε σε όλη την Κρήτη.

Μετά από εβδομήντα χρόνια προσευχής, «ησθένησεν ελαφρώς» και «χαίρων και αγαλλόμενος» κατά τον συναξαριστή, στις 22 Ιανουαρίου 1511 «παρέδωσε το πνεύμα».
Με αθρόα συμμετοχή των ιερέων, των αρχών και των κατοίκων της περιοχής, ο άγιος της αγάπης κηδεύτηκε και ενταφιάστηκε στο αγαπημένο του μοναστήρι.

Όταν έγινε η ανακομιδή του λειψάνου, βρέθηκε άφθορο και ακέραιο, αποπνέον οσμήν ευωδίας. Θαύματα και σημεία ακολούθησαν και πλήθος ασθενών προσέτρεχε για προσκύνημα στο καθολικό της Μονής.

Κι όταν ξέσπασε ο Κρητικός Πόλεμος (1645) και οι Τούρκοι κατέλαβαν τον Χάνδακα το 1669, οι Κρήτες άρχισαν να αυτοεξορίζονται κυρίως στα Επτάνησα, παίρνοντας μαζί ό,τι πολύτιμο μπορούσαν. Ένας ευλαβής ιερέας, ο Αντώνιος Αρμάκης, μετέφερε το λείψανο του Ιωσήφ, προκειμένου να το προφυλάξει από τα ακάθαρτα χέρια των βαρβάρων, στη Ζάκυνθο, όπου το κατέθεσε στις 29 Αυγούστου 1669, στο γυναικείο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου του Μαντινειού στα Ξηροβούνια. Από εκεί μετακομίστηκε το 1915 στον Ιερό Ναό του Παντοκράτορος, στο προάστιο της πόλεως Ζακύνθου Γαϊτάνι, όπου θησαυρίζεται μέχρι σήμερα ακέραιο, ως αδιάλειπτος πηγή αγιασμού και χάριτος.

Πηγή φωτογραφίας imerazante.gr